

Vurdering av behov for konsekvensutredning Langholmen

1. Bakgrunn

1.1. Beskrivelse av tiltak

Holmøy Havbruk AS søker om økt MTB for lokalitet 34637 Langholmen i Hadsel kommune. Dagens MTB er på 3 120 tonn. Anlegget består av en dobbel ramme med 5x2 bur på 100x100 meter, totalt 10 merder. Det søkes nå om økning av MTB til 4680 tonn.

1.2. Krav om vurdering av behov for konsekvensutredning

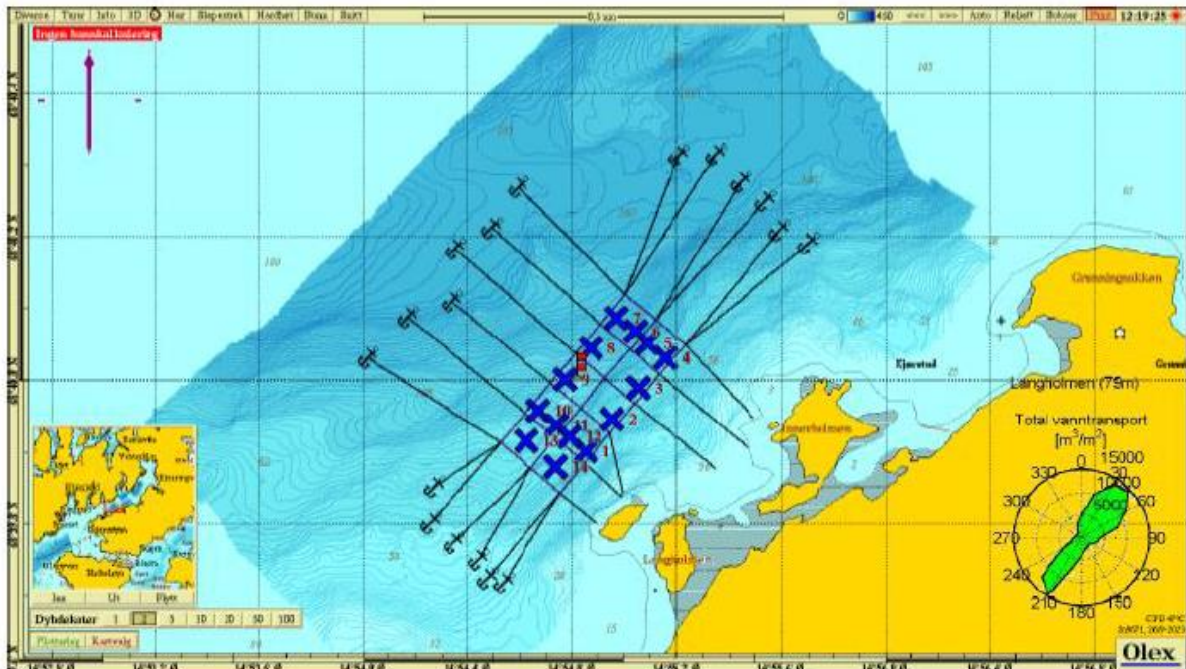
I henhold til forskrift om konsekvensutredninger §8 b) skal tiltak i vedlegg II som behandles etter en annen lov enn plan- og bygningsloven konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. Akvakultur er nevnt i vedlegg II, og det skal dermed utføres en vurdering av behov for konsekvensutredning av forslagsstiller, med utgangspunkt i §10 i forskriften. Denne vurdering er utarbeidet i henhold til veilederen *Når skal tiltak i vedlegg II konsekvensutredes?*, kommentarutgave 29.06.2017 fra Klima og miljødepartementet. Det er brukt kjent, offentlig informasjon som grunnlag for vurderingen, og det forutsettes at denne informasjon er riktig. Kartverktøy er brukt i løpet av januar 2024.

2. Vurdering

2.1. Egenskaper ved tiltaket

A) Størrelse, planområde og utforming

Lokaliteten er plassert på østsiden av Eidsfjorden. Anlegget ligger langs land og bunnen skråner jevnt utover mot fjorden. Dypet i anleggsområdet varierer mellom ca 50 meter i sørenden av anlegget til 140 meter mot nord. Fjordens dypområde ligger på ca 200 meter. Det er ingen terskeldannelser mellom lokaliteten og største dyp i resipienten (Remen, 2023).

Figur 1: Skisse av eksisterende anlegg.

Øvrige lokaliteter i fjordsystemet:

Lokalitet	Eier	Ca avstand
34277 Mikkelsøya	Egil Kristoffersen & Sønner	7,5 km
14679 Hellfjorden	Egil Kristoffersen & Sønner	4,6 km
22435 Stretarneset	Holmøy Havbruk AS	2,8 km
32497 Daljorda	Holmøy Havbruk AS	3,9 km
13594 Trolløya SV	Holmøy Havbruk AS	5,8 km
13595 Kuneset	Holmøy Havbruk AS	7,3 km

Alle lokaliteter i området blir koordinert mellom de ulike aktørene, med skriftlige avtaler i bunn.

B) Bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser

Tiltaket vil være plassert i hav, og dermed benytte seg av naturressursen vann. Det dreier seg imidlertid om bevegelige og fornybare vannressurser, i et område hvor det allerede er akvakulturvirksomhet. Bruken av naturressurser vil ikke bli betydelig endret som følge av økt produksjon. Det planlegges ikke endring av areal i forhold til dagens bruk av området.

C) Avfallsproduksjon og utslipp

Produksjon av laks vil generere avfall i form av fôrspill og feces, samt periodiske vaskeprosesser på anlegg med mindre utslipp. Øvrige utslipp kan være legemidler brukt til behandling av fisk, men da kun etter resept og instruksjoner fra veterinær/fiskehelsebiolog. Ved reseptpliktig behandling skal det tas hensyn til ytre miljø, med vurdering av forsvarlighet. Dette skal bidra til å sikre at resipient ikke blir belastet, og legemidler eller kjemikalier akkumuleres i lokalitetens nærmiljø. Lokaliteten ligger utenfor forbudssone for bruk av kitinsyntesehemmere og badebehandling med utslipp. Dette vil bli tatt hensyn til og fulgt opp ved drift av lokaliteten, vår strategi er å minimere bruken av kjemikalier ved behandling av fisk. Status på anleggssone og overgangssone blir fulgt opp gjennom B- og C-undersøkelser gjennomført i henhold til NS-9410:2016. Produksjonen vil også være i henhold til bestemmelser i utslippstillatelse gitt av statsforvalteren, blant annet i forhold til støy og lys. Lokaliteten har landstrøm, som reduserer både drivstoff forbruk og støy for omgivelser.

Holmøy Havbruk har gjennomført en miljørisikovurdering av drift for alle lokaliteter. Håndtering av øvrig avfall vil være i henhold til intern avfallsplan og prosedyre. Alt avfall skal lagres forsvarlig på landbase Sildpollen, inntil levering til godkjent avfallsmottak. Ensilering av dødfisk vil foregå på flåte på lokalitet, sikret mot utslipp til omgivelsene, eventuelt på landbase Sildpollen.

Oppdrett av laks fører ikke til utslipp av prioriterte miljøgifter.

D) Risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer

Lokalitetens plassering er ikke i konflikt med farled i området. Det vil ikke bli økt fare for ulykker knyttet til skipsfart som følge av økt produksjon ved lokaliteten.

Holmøy Havbruk har etablerte prosedyrer og systemer som skal forebygge og sikre at det ikke inntreffer rømming av fisk fra lokaliteter. Dette er også regulert av lovverk som vi må forholde oss til, og alle anlegg skal ha gyldig anleggssertifikat før de kan tas i bruk. Det vil dermed ikke bli noen endringer fra dagens situasjon ved fremtidig økt produksjon.

Det er også gjort interne risikovurderinger for HMS ved lokaliteten. Dette kombinert med prosedyrer og opplæring gjør at vi vurderer faren for alvorlige arbeidsulykker som relativt liten. Hvis det inntreffer alvorlige ulykker, foreligger det beredskapsplaner for å håndtere dette.

2.2. Lokalisering og påvirkning av omgivelsene

A) Verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V

Miljødirektoratets kartløsning Naturbase kart er brukt til kartlegging av områdene rundt lokaliteten (www.kart.naturbase.no).

Tiltaket er ikke plassert i et område som er naturvernområde, eller foreslått naturvernområde. Det er heller ikke i umiddelbar nærhet til verneområder; nærmeste naturvernområde er Hongværet/Galtholmen naturreservat, ca ti km fra lokaliteten, og Selnesvatnet naturreservat, ca 13 km fra lokaliteten. Verneformålet til Hongværet/Galtholmen er å ivareta et viktig hekke- og produksjonsområde for sjøfugl. Formålet med Selnesvatnet er å bevare et viktig våtmarksområde med

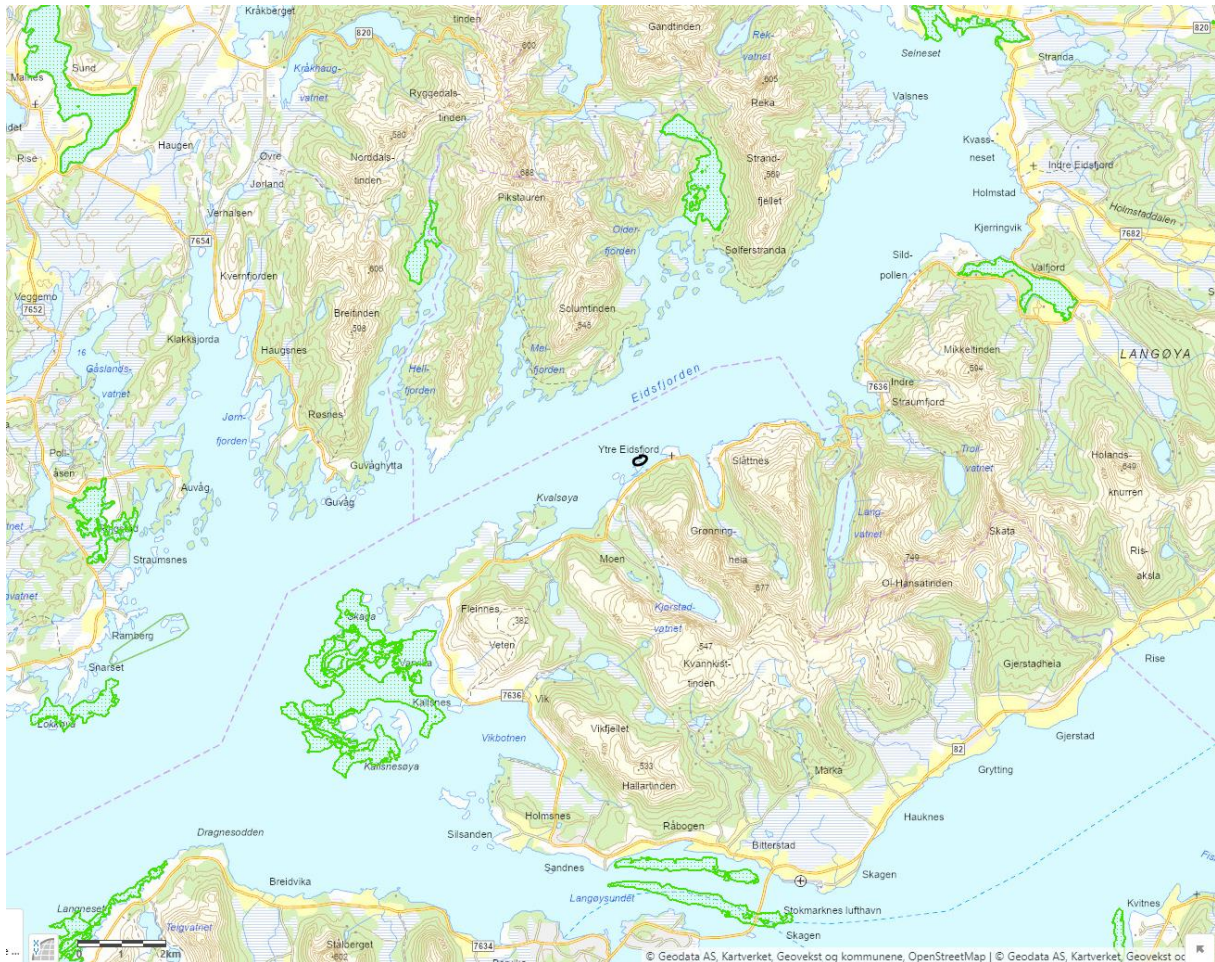
naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv. Det er ikke registrert noen foreslåtte verneområder i tilknytning til lokaliteten.

Figur 2: Verneområder, hentet fra Miljødirektoratet / Naturbase kart. Lokalitet merket med sort ring.

Marine naturtyper etter DN-Håndbok 19 er naturtyper som er vurdert som svært viktige, viktige lokalt og viktig for biologisk mangfold. Disse lokalitetene befinner seg både innenfor og utenfor områder som er vernet etter naturvernloven. Utenom verneområdene må disse verdiene ivaretas primært gjennom den kommunale arealplanleggingen, og det er derfor viktig å ha kunnskap om dem. Dataene kommer fra et kartleggingsprogram i regi av Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet, samt prosjekter initiert av kommuner, fylkesmenn, sektorer og private (www.miljodirektoratet.no).

Det er påvist viktige og svært viktige naturtyper i Eidfjorden, både skjellsand og større tareskogforekomster ytterst i fjorden, i overkant av seks km fra lokaliteten. I tillegg er det områder i fjorden med naturlig lavt oksygeninnhold i bunnvann og bløtbunnsområder i strandsonen innerst i fjorden (Naturbase kart).

Figur 3: Sårbare, marine naturtyper iht DN-19. Lokalitet merket med sort sirkel, naturtyper merket med grønt. Naturbase kart.

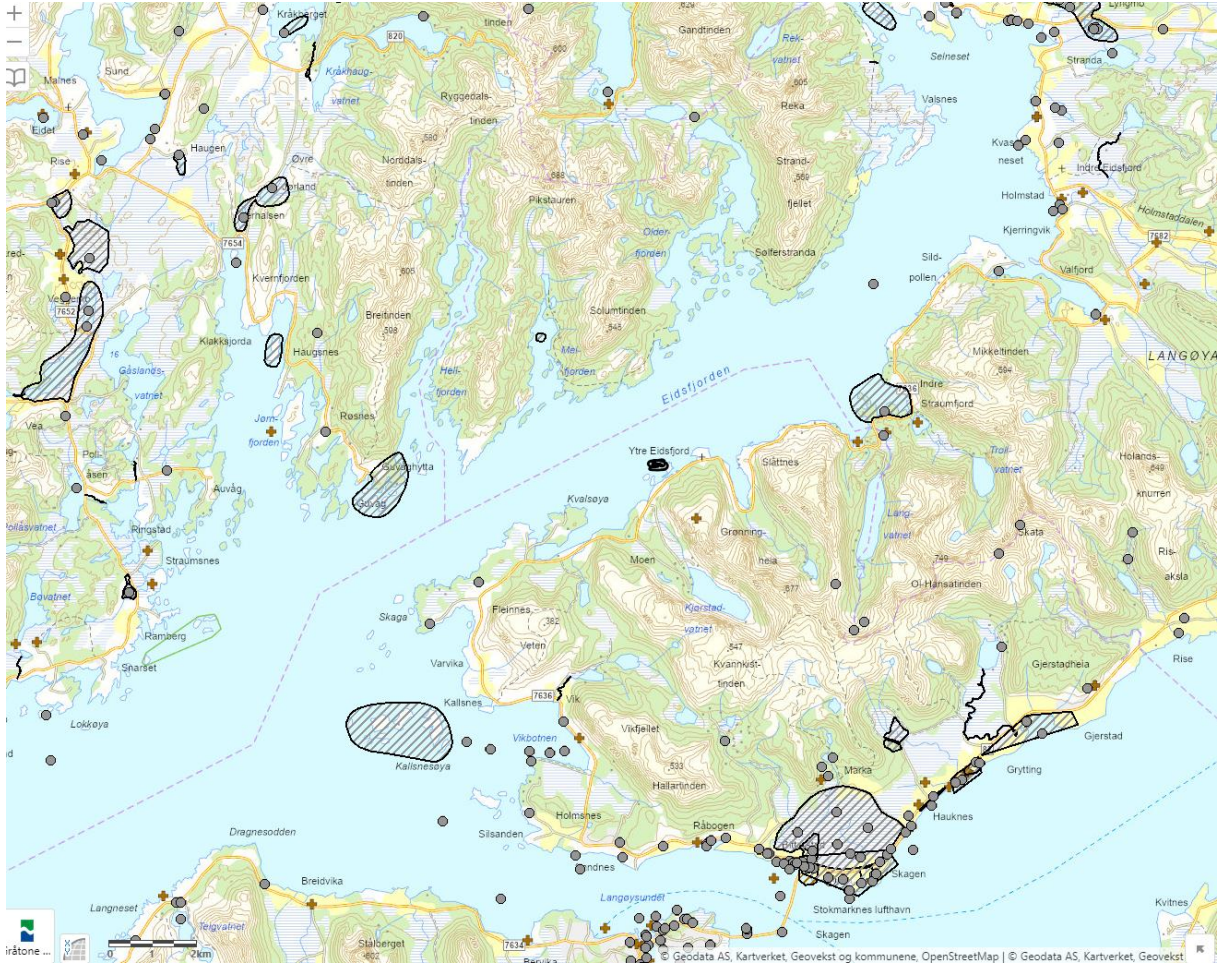
Naturtyper etter DN-håndbok 13 er vurdert som svært viktige, viktige og lokalt viktige for biologisk mangfold. Disse lokalitetene befinner seg både innenfor og utenfor områder som er vernet etter naturvernloven. Utenom verneområdene må disse verdiene ivaretas primært gjennom den kommunale arealplanleggingen, og det er derfor viktig å ha kunnskap om dem. Dataene kommer fra kartlegging av biologisk mangfold, initiert av kommuner, fylkesmenn, sektorer og private (www.miljodirektoratet.no).

Det er ikke registrert noen naturtyper av svært viktig verdi i umiddelbar nærhet til lokaliteten. Det er registrert viktig strandeng og strandsump i fjorden, den nærmeste i overkant av seks km fra lokaliteten.

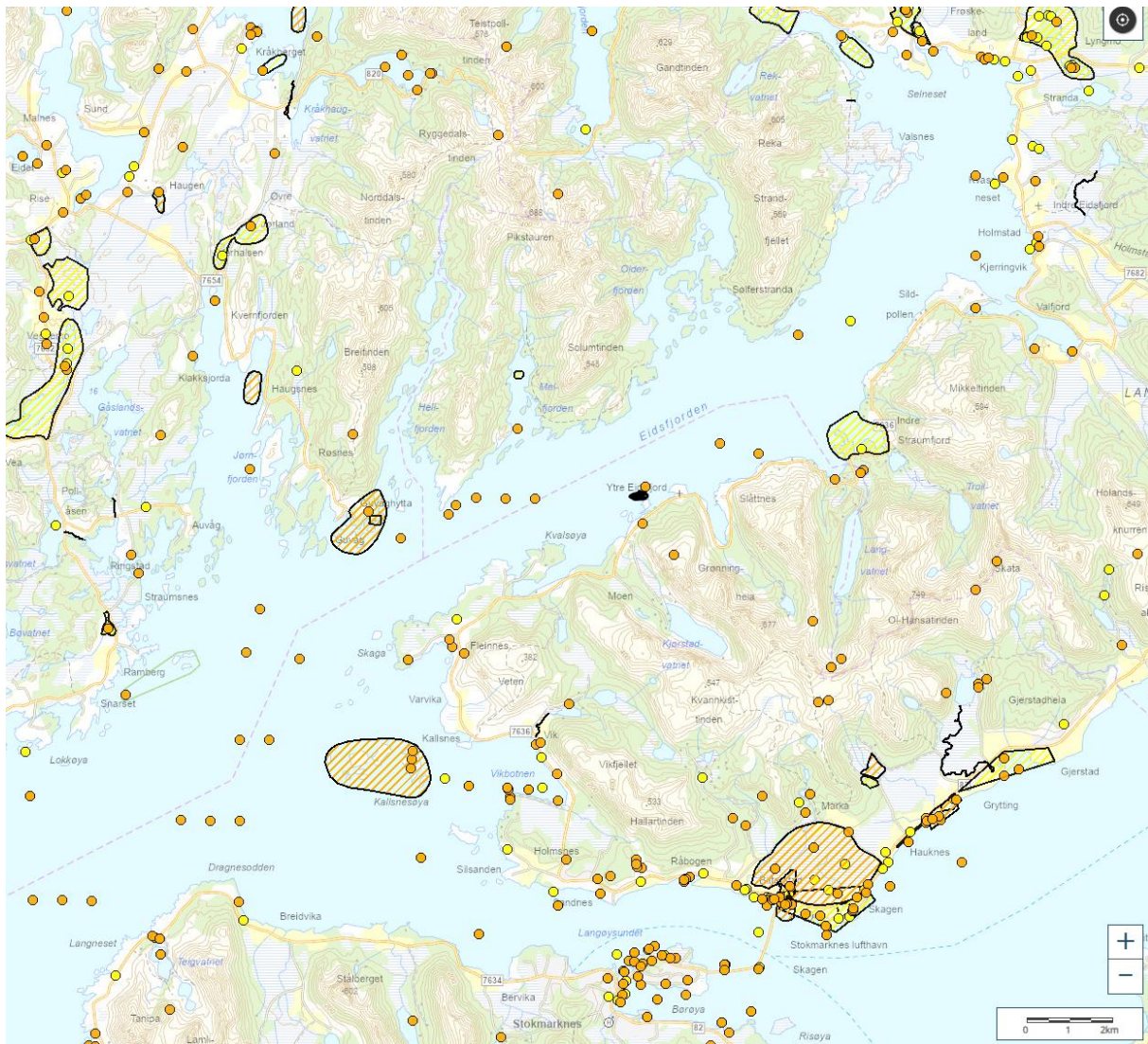

Figur 4: Naturtyper etter DN-13. Lokalitet merket med sort, registrerte naturtyper merket med grønt. Naturbase kart.

Det er registrert arter av særlig stor forvaltningsinteresse og stor forvaltningsinteresse i området, men ikke i umiddelbar nærhet til lokaliteten (Miljødirektoratets naturbase kart).

Figur 5: Arter av særlig stor og stor forvaltningsinteresse. Lokaltitet merket med sort. Naturbase kart.

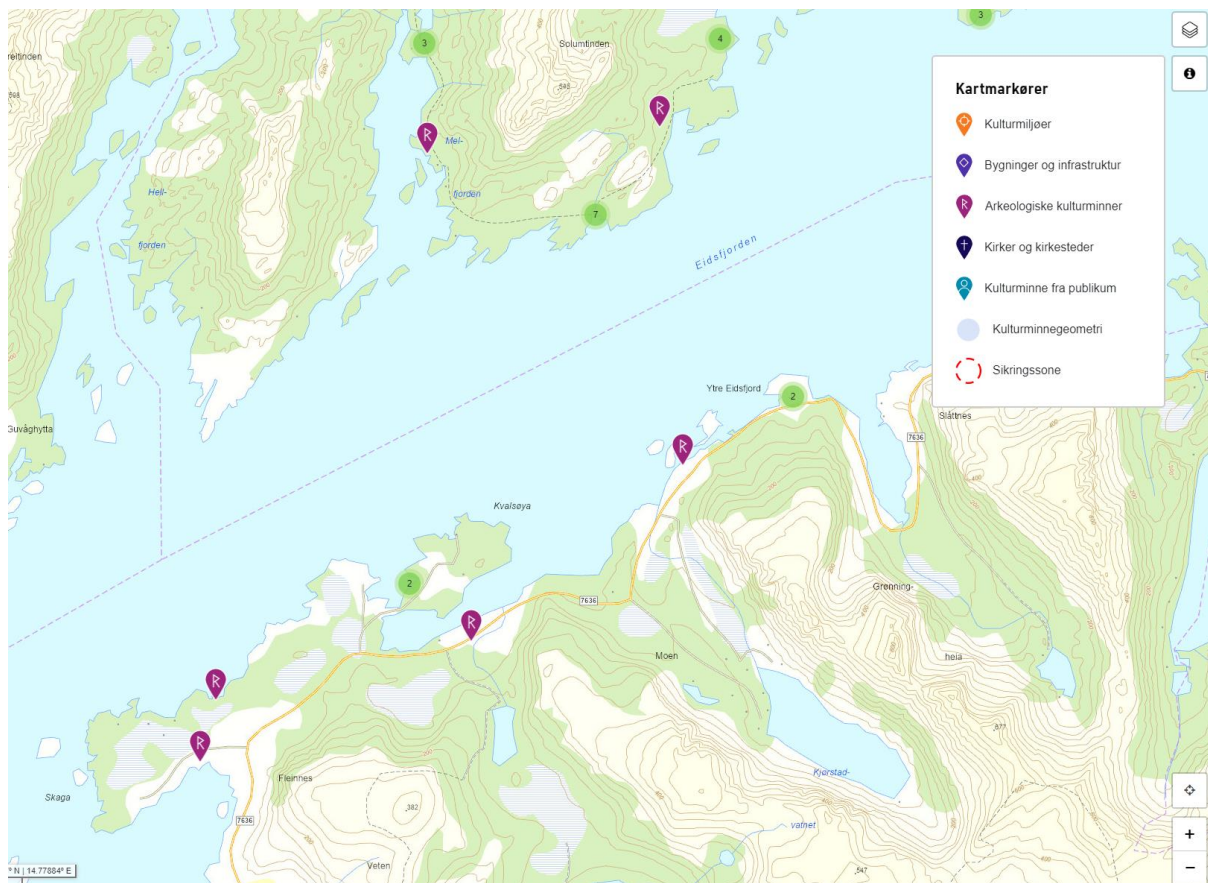
Figur 6: Oversikt over arter, truede og prioriterte. Lokalitet merket med sort, oransje ring er prioriterte arter, gul ring er truede arter. Miljøatlas kart.

Det er registrert flere lakseførende vassdrag med utløp i Eidsfjorden. De nærmeste i forhold til lokaliteten er Ytre og Indre Straumfjordvassdraget, samt Melfjordvassdraget, alle rundt fem km fra lokaliteten. Det er ingen nasjonale laksefjorder eller nasjonale laksevassdrag i lokalitetens influensområde.

Figur 7: Lakseførende vassdrag, utløpspunkt merket med blå sirkel Lokaltid angitt i sort. Laksekart, Statsforvalteren.

Det er flere automatisk fredede kulturminner på land i området knyttet til lokaliteten. Det nærmeste registrerte kulturminnet er på land rett ved lokaliteten, men er avkreftet som kulturminne, og ikke fredet. For øvrig er det enkelte automatisk fredede minner fra jernalder og steinalder på land i området. Det er ingen kjente kulturminner under vann i tiltaksområdet (www.kulturminnesok.no).

Figur 8: Kulturminner i området rundt lokaliteten. Kulturminnesøk.

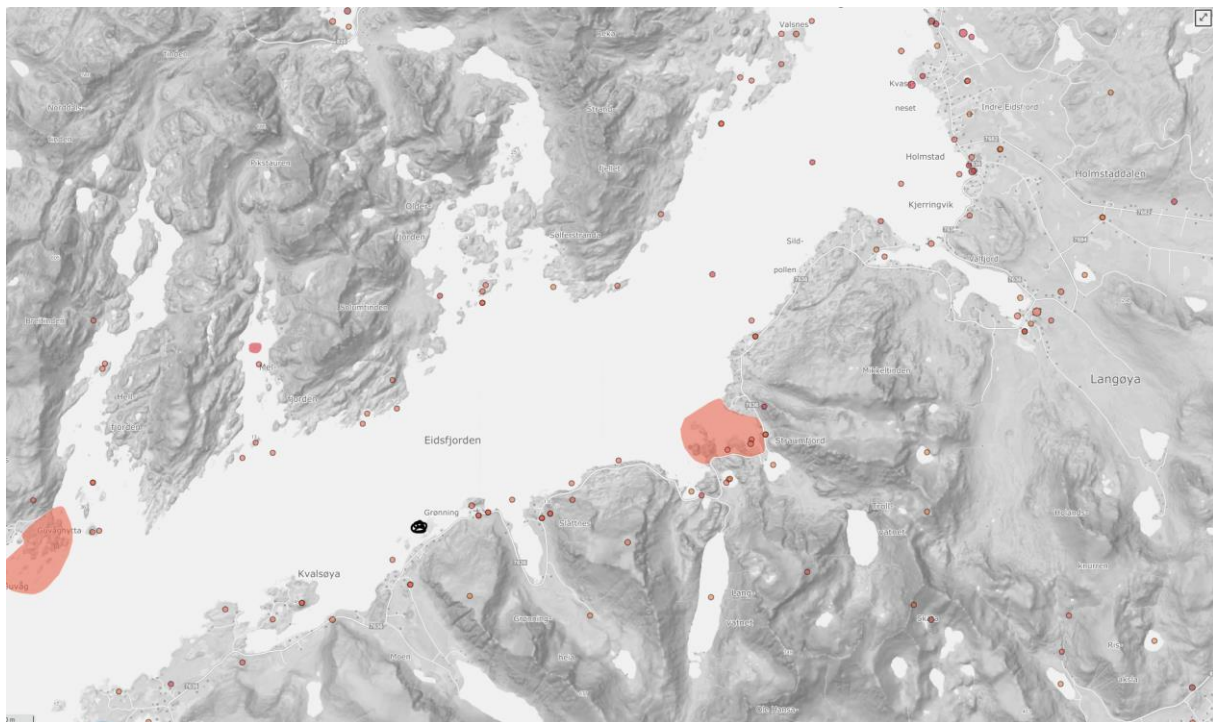
B) Truede arter

Oversikt over truede arter er hentet fra Artsdatabanken. Det er registrert observasjoner av flere rødlistede arter i området for lokaliteten, presentert i tabell 1.

Tabell 1: Oversikt over rødlistede arter i Eidsfjorden.

Norsk navn	Forvaltningskategori	Status
Alke	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sårbar
Bergand	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sterkt truet
Brugde	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sterkt truet
Elvemusling	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sårbar
Fiskemåke	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sårbar
Gjøk	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Granmeis	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sårbar
Grønnefink	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sårbar
Gråmåke	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sårbar
Gråspurv	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet

Havelle	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Heilo	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Hettemåke	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Kritisk truet
Horndykker	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sårbar
Konglebit	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Krykkje	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sterkt truet
Laks	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Lunde	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sterkt truet
Makrellterne	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sterkt truet
Rødstilk	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Småspove	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Storskarv	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Storspove	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sterkt truet
Stær	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Teist	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Tjeld	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Tretåspett	Arter av stor forvaltningsinteresse	Nær truet
Tyvjo	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sårbar
Vanlig uer	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sterkt truet
Vipe	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Kritisk truet
Ærfugl	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse	Sårbar

Figur 9: Truede arter i tilknytning til langholmen. Lokaltet merket med sort.

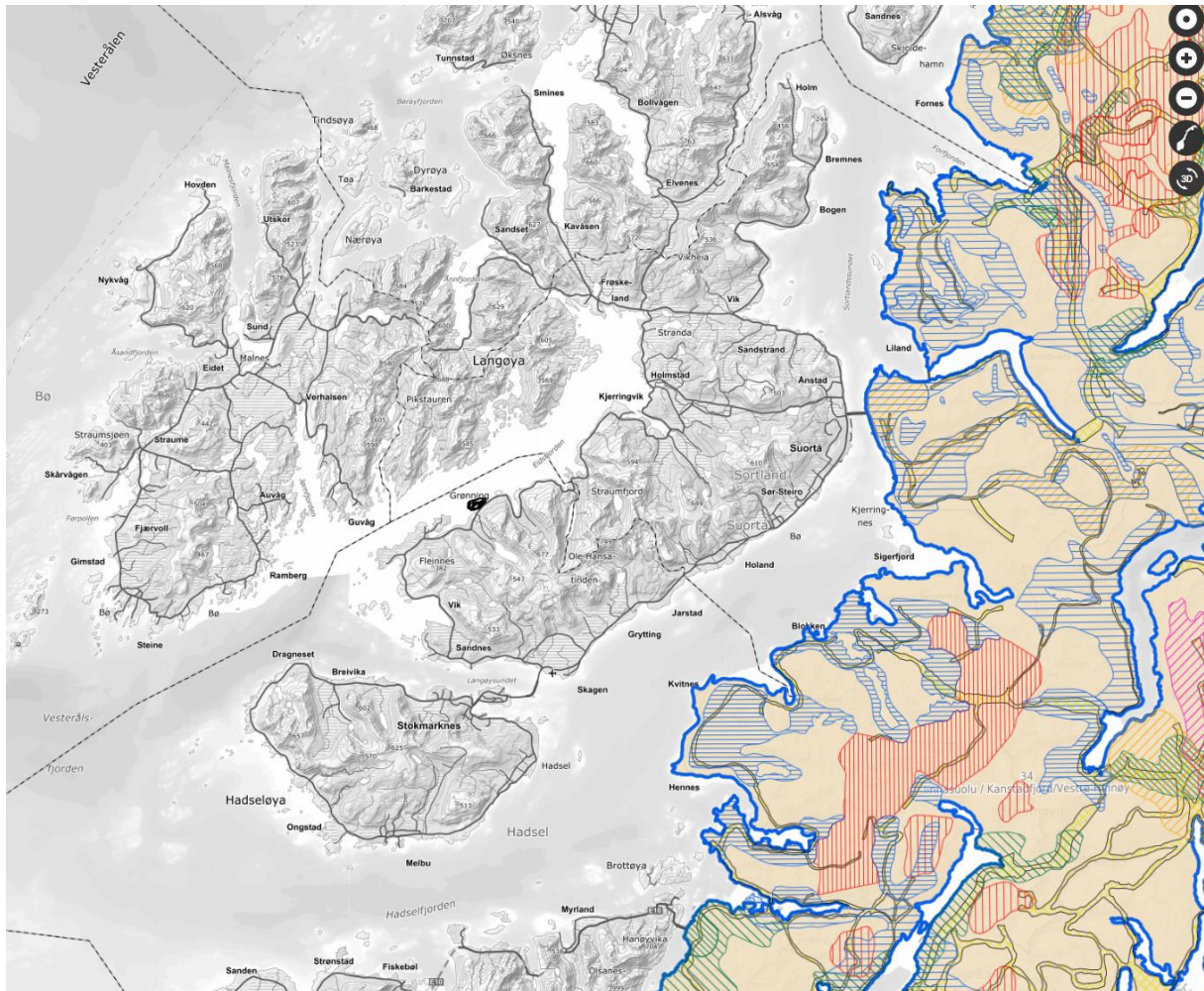
Annen næringsvirksomhet og aktivitet

Norges geologiske undersøkelser har kartlagt og presentert mineralressurser i egen kartløsning. Dataene gir oversikt over registrerte forekomster av industrimetaller, naturstein og metallressurser, og vurderer offentlig betydning av forekomster (Norges geologiske undersøkelser, ngu.no). Det er enkelte registreringer av mineralressurser på land i områder tilknyttet lokaliteten, som kobber og granitt, nærmeste forekomst er ca 3,5 km fra lokaliteten, på land.

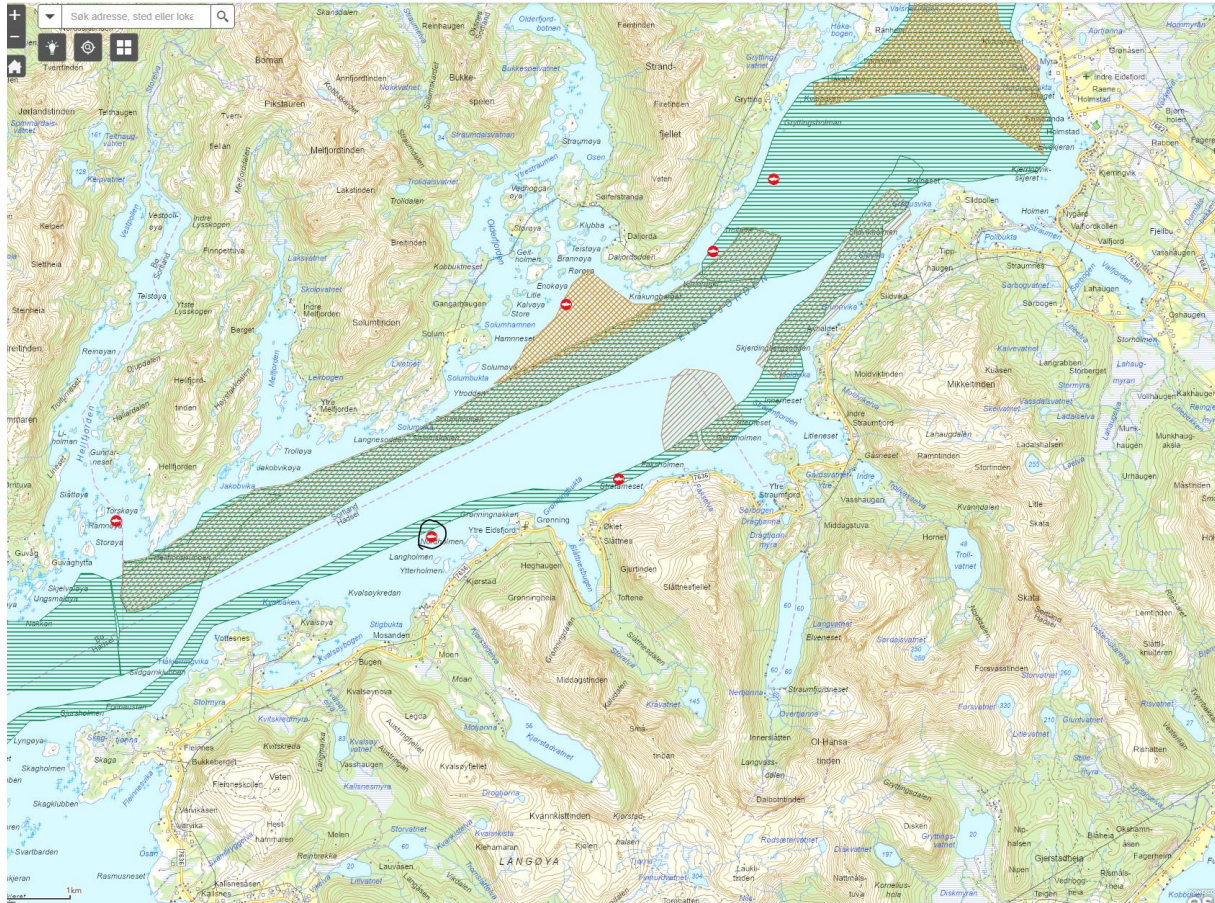
Figur 10: Mineralressurser påvist i området tilknyttet tiltaket (rød og grøntrekant), lokalitet merket med sort.

Lokalitet Langholmen ligger ikke i område knyttet til reindrift. Nærmeste reinbeitedistrikt er linnasuolu / Kanstadjord/Vestre Hinnøy.

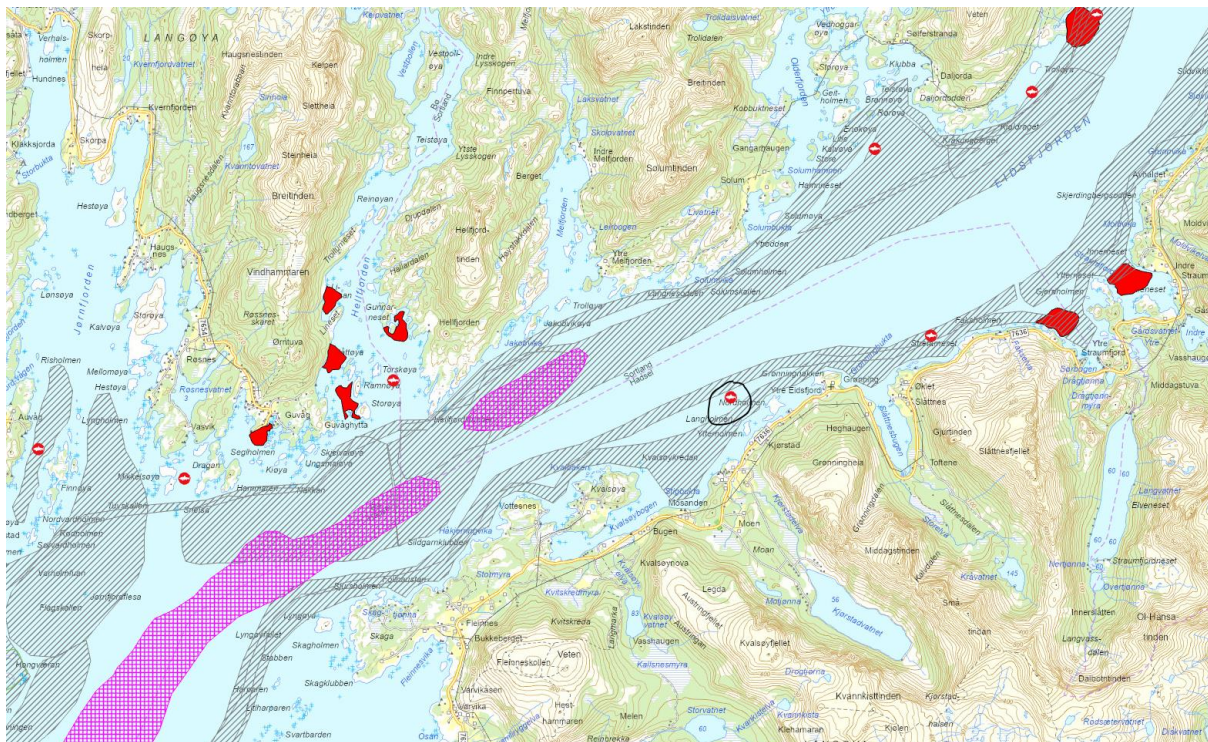
Figur 11: Reinbeitedistrikt med reinbeiteområder. Lokalitet markert med sort.

Lokalitetens plassering er i tilknytning til oppvekst- og beiteområde for brosme, og beiteområde for huse. I tillegg er det registrert gyteområder for uer, et område som tidligere har vært brukt av torsk, gytefelt for mindre lokal sildestamme, og et gyteområde for kysttorsk innerst i fjorden. Deler av gyteområdene er også registrert som beiteområde for uer.

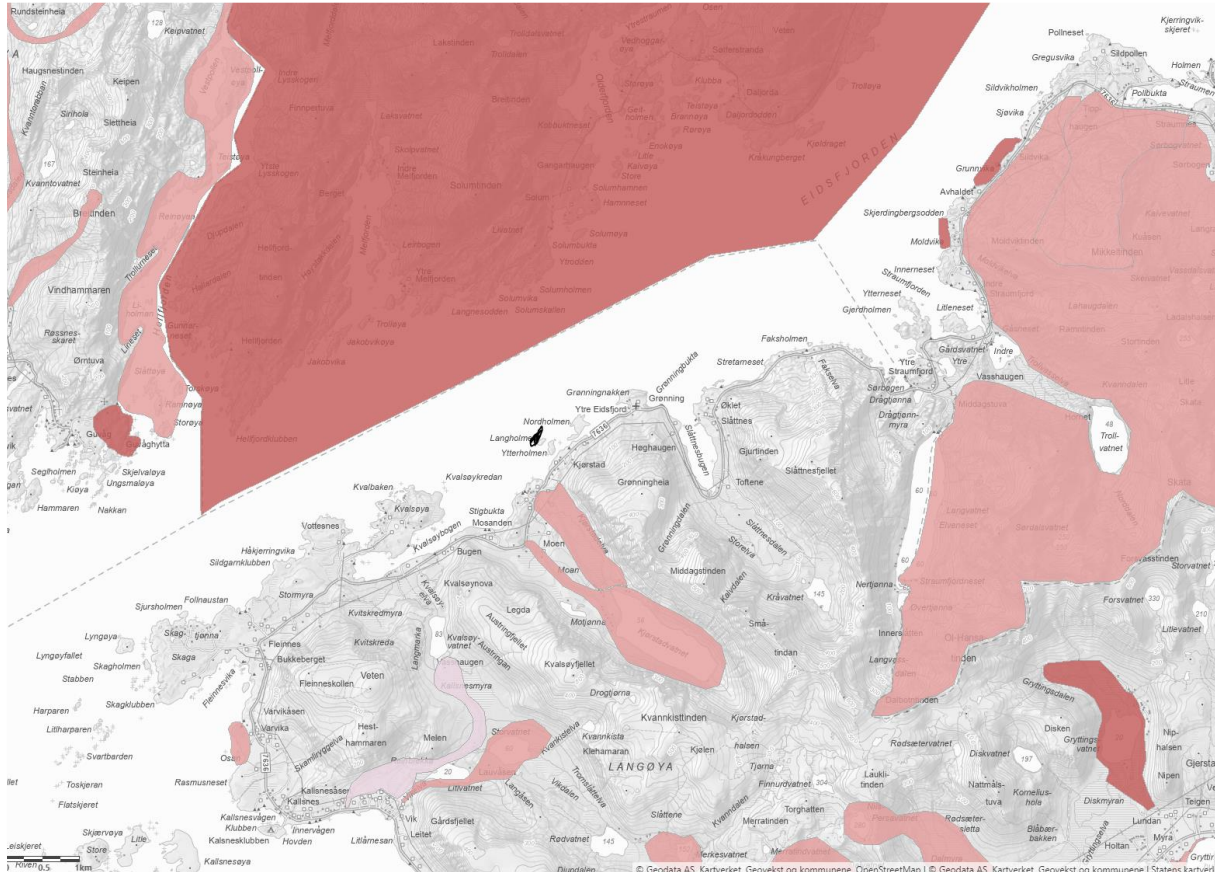
Figur 12: Kartlagte gyte- og beiteområder i Eidsfjorden. Grønn skravur: oppvekst/beiteområder, oransje skravur: gyteområde torsk, bruk skravur: gyteområde alle arter (Fiskeridirektoratet kartløsning).

En stor del av de samme områdene er også registrert som fiskeplasser, både for aktive og passive redskaper. Nærmeste rekefelt er ca to km fra lokaliteten. Øvrige arter det er registrert fiske etter i fjorden er uer, torsk, krabbe og hyse. Det er også registrert låssettingsplasser for sild i fjorden.

Figur 13: registrerte fiskeplasser i Eidsfjorden. Rosa skravur: rekefelt med drift av aktive redskaper, grå skravur: fiskeplasser passive redskaper, rød markering: låssettingsplasser. Lokalitet merket med sort ring.

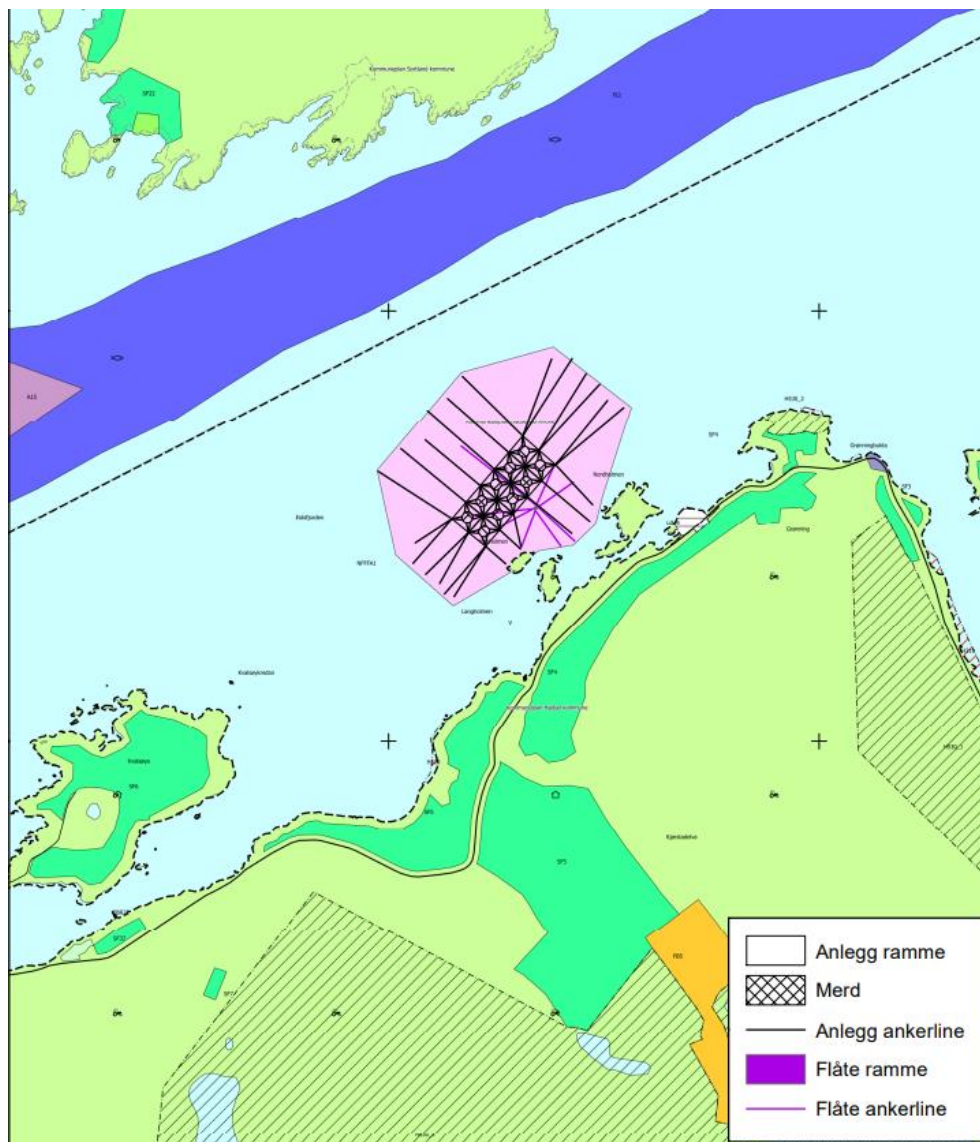
Det er kartlagt friluftsområder i influensområdet til lokaliteten, det nærmeste er Eidsfjord vest, som dekker store deler av fjorden, både på land og i vann. Området er kategorisert som svært viktig friluftslivsområde.

Figur 14: Friluftslivsområder: Lys rosa er viktige friluftslivsområde. Mørk rosa er svært viktig friluftslivsområde / stort turområde med tilrettelegging. Lilla er registrert friluftslivsområde. Lokalitet merket med sort.

C) Statlige planretningslinjer, planbestemmelser, regionale planbestemmelser i medhold av plan- og bygningsloven

Interkommunal kystsoneplan for Vesterålen ble vedtatt som en delplan til kommuneplanens arealdel i Hadsel kommune 21.06.2023. Her er området hvor tiltaket er plassert inkludert ved en formalisering av eksisterende lokalitet. Lokaliteten er plassert i område 1866 – VA15, satt av til akvakultur.

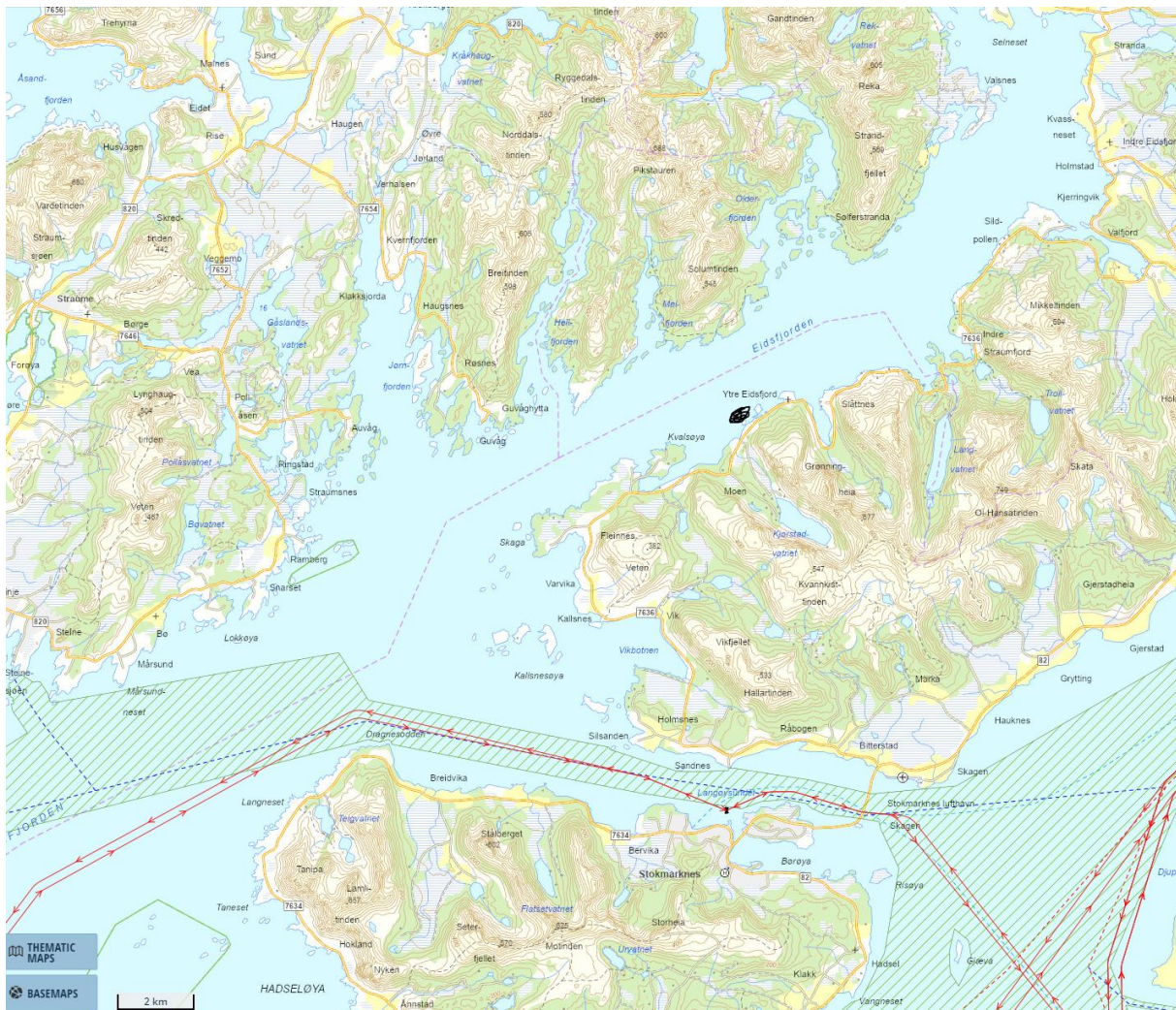

Figur 15: Kystsoneplan for Vesterålen. Rosa område er A-område. Kart fra søknadsdokumentasjon.

D) Større omdisponering av områder

Det søkes ikke om endring av plassering av tiltak, økt MTB vil ikke kreve større omdisponering av områder.

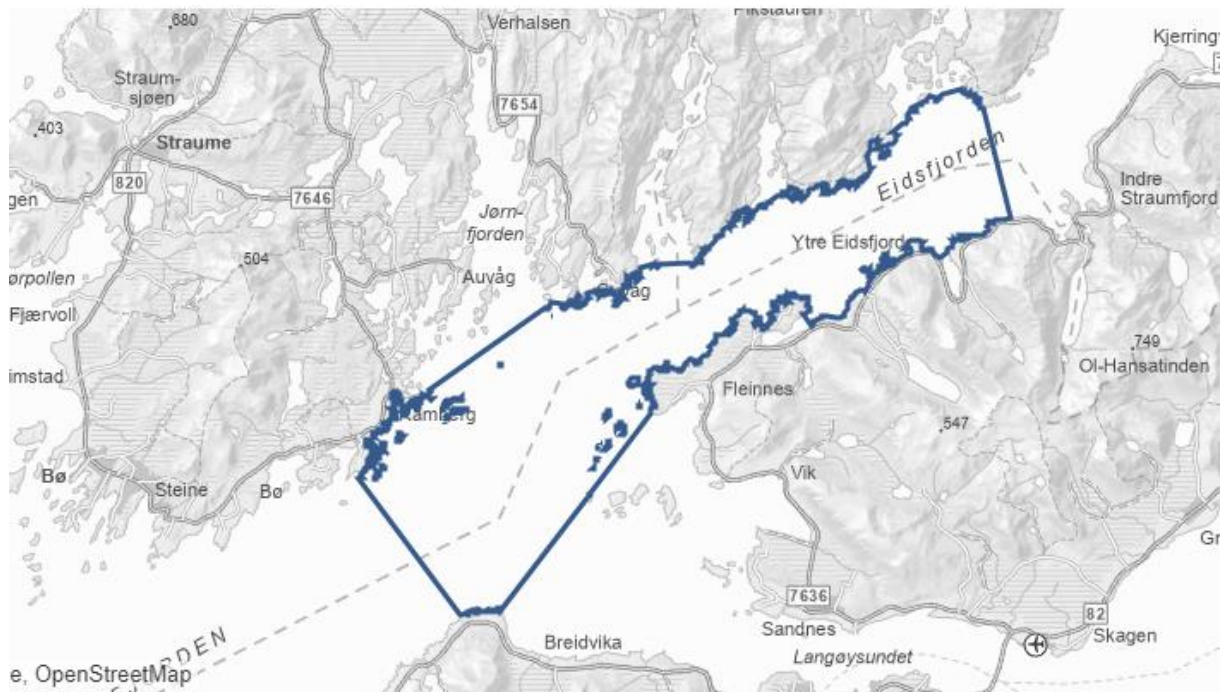
Tiltaket er ikke i nærheten av hoved- eller bifarled. Nærmeste farled er ca 12 km fra lokaliteten.

Figur 16: Farledsareal med hoved- og biledler. Lokaltet inntegnet i grønt med fortøyninger. Rød stiptet linje = hovedled. Blå stiptet linje = biled. Grønn skravur er farledsarealet. Lokaltet merket med sort.

E) Økt belastning i områder

Tiltaket er plassert i vannforekomsten Eidsfjorden ytre (0365020100-3-C). Vannforekomsten er i vannkategori kystvann og vanntypenavn moderat eksponert kyst. Området har allerede drift av samme akvakulturanlegg, og har økologisk tilstand svært god. Diffus avrenning og utslipp fra fiskeoppdrett er registrert i liten grad, det er vurdert at eksisterende oppdrettsanlegg trolig har lite påvirkningsgrad. Vannforekomsten oppnår miljømål for økologisk og kjemisk tilstand i perioden 2022-2027(www.vann-nett.no).

Figur 17: Vannforekomsten Eidsfjorden ytre.

F) Konsekvenser for befolkningens helse

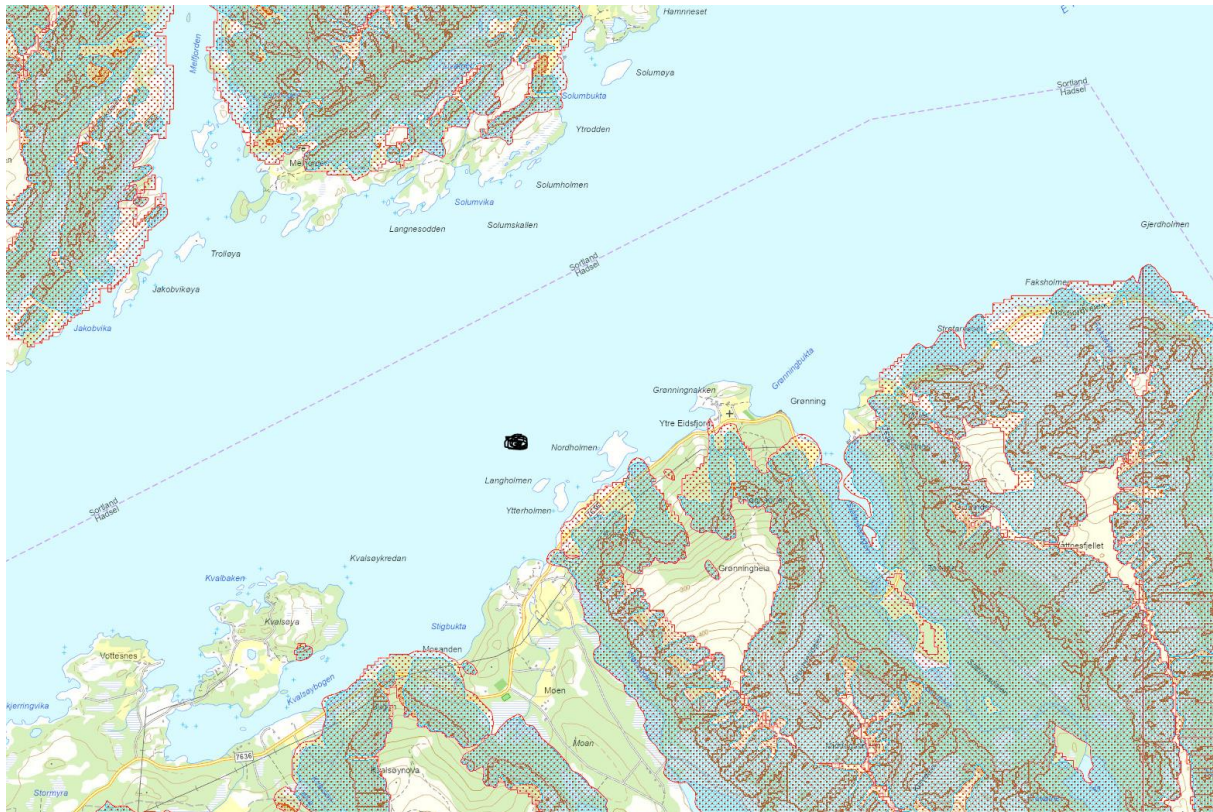
Befolkningens helse kan påvirkes av støy, lukt og lysbruk, samt forurensning av vann og luft. Tiltaket eksisterer i dag, uten negativ påvirkning på folkehelse. Utslipp til luft er minimale, og miljøundersøkelser viser liten påvirkning av vannmiljø ved dagens drift. Lokaliteten har fôrflåte som driftes av landstrøm, med hertil lavt forbruk av drivstoff og lav støy.

G) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

Økt MTB vil ikke føre til vesentlig økning av luftforurensning. Lokaliteten viser gode strømforhold og lav påvirkning av miljøtilstand ved dagens drift, og økt MTB vil etter vår vurdering ikke påvirke vannforekomstens tilstandsklasse negativt. Siste B-undersøkelse ved høyeste belastning ble utført i 2020, og ga samlet tilstand Meget god, det er dermed ikke registrert organisk belastning på lokaliteten. Behandling av fôr og ensilasje vil foregå på flåte på lokaliteten, og skal ikke gi sjenerende eller ubehagelig lukt for omgivelsene.

H) Risiko for alvorlige ulykker

På landsiden inn fra lokaliteten er det registrert aktsomhetsområde for snø og steinskred. Det er også øvrige tilsvarende registreringer i områdene rundt lokaliteten. Tiltaket vil ikke føre til økt fare for flom- eller skredsituasjoner, og erfaring med drift av lokaliteten frem til nåværende tidspunkt har ikke avdekket fare for skred som kan ramme anlegget.

Figur 18: Naturfare ras, lokalitet merket med sort.

2.3. Egenskaper ved virkningene

Planlagt tiltak er økning av produksjon for allerede eksisterende oppdrettsanlegg. Økt produksjon på lokaliteten er innenfor det vi anser som tålegrensen for lokaliteten, med bakgrunn i siste gjennomførte miljøundersøkelser, samt modellering av økt produksjon. Holmøy Havbruk AS baserer sin produksjonsstrategi på bærekraftige lokaliteter, og restituerer av resipienten mellom hver generasjon. Dette oppnås blant annet ved lang brakkleggingstid. Virkninger av aktivitet vil begrenses av dette. Produksjonen på lokaliteten har vært god, luseutfordringer minimale, og miljøundersøkelser har gitt gode resultater. Ut fra dette vurderer vi at en økning av MTB ikke vil gi vesentlig negative virkninger for området rundt tiltaket.

3. Oppsummering og konklusjon

Tiltaket det søkes om er en endring av eksisterende tiltak. Anlegget er plassert i A-område. Ut over dette har vi ikke funnet faktorer som tiltaket vil være i konflikt med eller ha vesentlige virkninger for. Lovverk og tillatelser vil gi rammebetingelser for drift som sikrer at miljøet rundt ikke blir påført skade.

Vår konklusjon er at det ikke vil være behov for konsekvensutredning for behandling av denne søknad.

Figur	Tema	Betydning for søknaden
1	Plassering av lokalitet	Nei, allerede eksisterende lokalitet
2	Verneområder	Nei
3	Sårbare, marine naturtyper	Nei
4	Naturtyper etter DN-13	Nei
5	Arter av forvaltningsinteresse	Nei
6	Truede og prioriterte arter	Nei
7	Lakseførende vassdrag	Nei
8	Kulturminner	Nei
9	Truede arter	Nei
10	Mineralressurser	Nei
11	Reinbeiteområde	Nei
12	Gyte- og beiteområder	Grenser til oppvekstområde, men lokaliteten er plassert i område avsatt til akvakultur
13	Fiskeriaktivitet	Grenser til fiskeplasser, men lokaliteten er plassert i område avsatt til akvakultur.
14	Friluftslivsområder	Nei
15	Arealplan	Nei
16	Farled	Nei
17	Vannforekomst	Nei
18	Naturfare	Nei

4. Kilder

Forskrift om konsekvensutredninger; https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854#KAPITTEL_2

Når skal tiltak i vedlegg II konsekvensutrednes? Vurdering etter § 10 i forskrift om konsekvensutredninger. Kommentartutgave 29.06.2017.

Naturmangfoldloven; <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100>

Remen, Vera. Forundersøkelse med B-metodikk ved Langholmen N (34637), 2021. Økt MTB.

Naturtyper – DN-håndbok 19.

https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/MapService/Details/naturtyper_marine_hb19

Naturtyper – DN-håndbok 13.

https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/MapService/Details/naturtyper_hb13

Produktark for mineralressurser; industrimineral, naturstein og metaller.

https://register.geonorge.no/data/documents/Produktark_mineralressurser-industrimineral-naturstein-og-metaller_v2_produktark-mineralressurser-industrimineral-naturstein-metaller_.pdf

<https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0365020100-3-C>

